

Meldingsblad for Tysvær og Haugesund

Februar 2023

Innhold:

- Innovasjon Norge
- Jordleieavtale og forpaktningsavtale
- Oppstart med dyrehold og dyr på utegang
- Produksjonstilskudd
- RMP-tilskudd
- SMIL-tilskudd
- Drenering
- Gjerding
- Vipe
- Jaktåret 2022
- Vald
- Planting etter hogst
- Tilskudd i skogbruket
- Psykisk helse i jordbruket
- Diverse frister
- Personalnytt
- Innsending av dokumenter
- Kommende arrangementer

Hva kan bønder i Rogaland søke Innovasjon Norge om i 2023?

Rogaland har i 2023 fått 90 millioner i investerings- og bedriftsutviklingsmidler til landbruket (IBU-midler). Det er en økning på om lag 20 millioner sammenlignet med 2022.

Økt pott gjør det mulig å prioritere et bredere spekter av investeringer, men fortsatt er det ombygging til løsdrift for melkebesetninger med inntil 30 melkekyr som har høyeste prioritet. Andre hovedprioriteringer er:

- Frukt, grønt og veksthus
- Dyrevelferd, miljø, distrikt, unge bønder i andre husdyrproduksjoner
- Landbruksbaserte næringer/tilleggsnæringer

Det gis fortsatt tilskudd til gjødsellager og fôrlager. Jamfør siste jordbruksavtale stilles det nå krav om fast toppdekke på nye gjødsellager. Anlegg med gjødselseparator er inkludert i ordningen.

Unge bønder har høy prioritet i 2023, både ved søknader til tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer.

Ved investeringer innenfor tradisjonelt landbruk, kan det gis tilskudd inntil 40 % av kostnadsoverslag, maks 3,5 millioner kroner. Ved generasjonsskifte kan det innvilges støtte for investeringer inntil 2 millioner kroner. Gjødsellager og anlegg med gjødselseparator kan få 25 % i tilskudd og maks 200 000 kroner.

Ved behandling av søknader legger IN blant annet vekt på:

- Lønnsomhet og soliditet i prosjektet
- Prosjektet må være i samsvar med nasjonale føringer og regionale strategier
- Prosjektet må ha et tilfredsstillende ressursgrunnlag

Innovasjon Norge oppfordrer til å ta direkte kontakt med de tidlig i søknadsprosessen. De ønsker i større grad å komme i kontakt med kundene tidligere i prosessen. For tilrettelegging av dette er søknadsløsningen endret, der søker kan ha digital dialog med IN underveis i prosessen, før de sender inn søknad. Ferdig søknad går til landbrukskontoret, som gir uttale før den sendes videre til IN for behandling. IN er tilgjengelig for råd og veiledning også etter at kommunen har behandlet søknaden.

Ta kontakt med Landbrukskontoret eller les mer på nettsidene til Innovasjon Norge for mer informasjon. [Innovasjon Norge](#)

Jordleieavtale og forpaktningssavtale

Jordleieavtale

En jordleieavtale er blitt et godt innarbeidet begrep i jordbruket. Eiere av jordbruksareal kan velge å leie ut arealene til andre jordbrukere som trenger ekstra arealer i driften sin.

Jordloven § 8 handler om driveplikt. Jamfør loven er driveplikten personlig og den gjelder for hele eiertiden. Den gjelder for alle som eier eiendommer som består av jordbruksareal. Ved erverv av en landbrukseiendom må ny eier innen 1 år ta stilling til om han eller hun vil drive eiendommen selv eller leie bort jordbruksarealet.

Driveplikten kan oppfylles ved at arealet blir leid bort. Ved bortleie av jordbruksareal skal det inngås en skriftlig jordleieavtale på minst 10 år. Avtalen må etter loven føre til driftsmessig gode løsninger. Eierne av jorda må sende inn kopi av avtalen til kommunen.

Jordleieavtalene kommunen mottar blir kontrollert for å sikre at det kommer tydelig fram hvilke arealer som omfattes av avtalen.

Videre ser vi om avtalen fører til driftsmessig gode løsninger. Vi har nå rutine på å gi tilbakemelding til eier og leietager når vi mottar kopi av en jordleieavtale. Det er mulig å søke dispensasjon fra avtaletiden på 10 år dersom det er gode grunner for kortere avtaletid.

Forpaktningssavtale

En forpaktningssavtale kan også være aktuelt dersom eier av jordbruksareal ikke kan eller vil drive arealet selv. Bestemmelsene om forpaktning står i lov om forpaktning (forpaktningssloven). En forpaktningssavtale skiller seg fra en jordleieavtale ved at denne avtalen også omfatter bygninger. En forpaktningssavtale kan også omfatte husdyr, redskaper og maskiner. Minste avtaletid for en forpaktningssavtale er 5 år. Avtalen skal være skriftlig.

Ved inngåelse om forpaktning skal det etter regelen avholdes skjønn. Kommunen kan, etter vurdering, samtykke i at skjønn ikke er nødvendig. Jamfør forpaktningssloven § 4 skal en forpaktningssavtale sendes til kommunen innen en måned etter at forpaktningen har startet. Kommunen vurderer avtalen og fatter vedtak.

Oppsummert

Dersom en avtale om utleie av jordbruksareal i tillegg omfatter bygninger, og eventuelt maskiner, redskaper eller husdyr, skal utleier og leietager inngå en forpaktningssavtale. Når avtalen kun gjelder jordbruksareal, skal det inngås en jordleieavtale mellom partene.

Oppstart med dyrehold og dyr på utegang

Dersom en skal starte med dyr må en melde fra til Mattilsynet på forhånd.

På lovdata «Forskrift om velferd på småfe» står det mer om hvilken info mattilsynet må ha. Du finner søknadsskjema på Mattilsynets

nettsider, eller eventuelt henvend deg til nærmeste avdelingskontor i Mattilsynet.

Ellers er det enkelte saue- og storferaser som kan gå ute hele året, helårs utegang/utedrift. Husk å søk om godkjenning for egnet område.

Produksjonstilskudd 2023 – del 1

Søknadsfristen for produksjonstilskudd er 15. mars 2023. Telledatoen er 1. mars 2023. Du kan endre opplysninger i søknad som er levert innen fristen uten trekk fram til 29. mars.

Gjødslingsplan

Nytt år, ny gjødslingsplan. Jordprøver skal tas hvert 4.- 8. år. Dette gjelder alt av leid og eid jordbruksareal. Gjødslingsplanen skal vise hvordan husdyrgjødsel blir disponert, og bør derfor inneholde en oversikt over hvor mye spredeareal som blir leid hos andre eller eventuelt hvor mye gjødsel som leveres/selges til andre foretak. Det skal utarbeides gjødslingsplan før hver vekstsesong.

NLR lager gjødslingsplaner, ta kontakt med dem for oppdatering av plan.

Dersom man lager gjødslingsplan selv, husk å ha med kart.

Husdyrgjødsel

Vi minner om at det er søknadspliktig om du ønsker innmarksbeite som godkjent spredeareal for husdyrgjødsel. Det er ikke tillatt å spre husdyrgjødsel i utmark.

Husdyrregisteret

For deg med storfe, husk å kontrollere at husdyrregisteret ditt stemmer med antall dyr i søknaden. Vi benytter husdyrregisteret når vi behandler søknadene, og derfor bør antallet dyr i søknaden stemme med antall dyr i husdyrregisteret.

Ugrasbekjemping

Ugras er et kjent problem i kommunen, det er spesielt mye høymole, lyssiv og tistel. Etablering og formering av uønskede arter fører til dårligere avling og økonomisk tap for bonden. Ugraset sprer seg i hovedsak med frø og vind. Arealer som er hardt angrepet kan derfor fort bli en plage også for nabobonden. Dersom ugraset har tatt helt overhånd i et område, må kommunen vurdere om det er grunnlag for å trekke arealet ut av for areal- og kulturlandskapstilskuddet. Det legges mer fokus på ugras i kommunen nå, enn tidligere år.

Benytt deg gjerne av de som leier seg ut for å sprøyte ugras. Hvis alle gjør en innsats, blir ugrasproblemet mindre, avlingene større og økonomien bedre.

En sjelden gang kan lyssiv komme til nytte, i dette tilfellet som le for to lam.

Legger ved link til et skriv fra NIBIO med flere om årsaker og bekjemping av lyssiv.

[Lyssiv og Knappsiv - biologi, årsaker og tiltak](#)

Journal over plantevernmidler

Ved bruk av plantevernmidler skal dette alltid dokumenteres. Husk at du er ansvarlig for å få dokumentasjon på all bruk av plantevernmidler selv om du leier inn andre til å gjøre det.

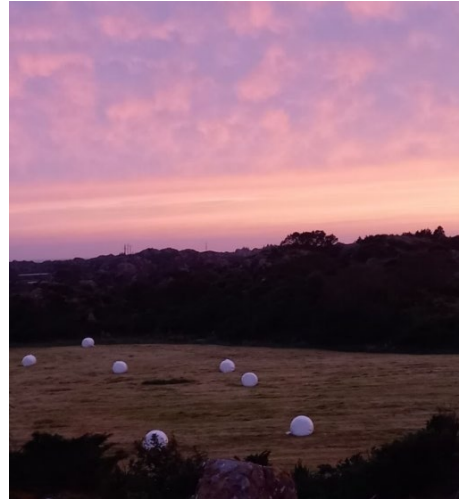
Journalen over plantevernmidler skal inneholde:

- Navn på plantevernmiddelet
- Tidspunkt for behandling
- Dose
- Område som er behandlet
- Hvilken vekst som er behandlet

Avløsning andre foretak

Dersom en bruker avløsertilskudd til «Avløsning kjøpt fra andre foretak» ved for eksempel rundballing må fakturaene være spesifiserte. Den som utsteder fakturaen må spesifisere hva som er arbeidstimer og timesats for personen som utfører tjenesten. Leie av maskin kommer utenom og kan ikke dekkes igjennom avløsertilskuddet. Det kan ikke godkjennes ved kontroll dersom bonden som får oppdraget utført selv regner ut arbeidstimer og timelønn innleid arbeidskraft har.

Spesifisert dokumentasjon kan ettersendes. Entreprenøren må da spesifisere hva som er arbeidstimer og hva som er maskinleie. Det kan eksempelvis gjøres ved å føre opp i et dokument som ettersendes: dato for oppdraget, antall timer, timesats, mottaker og utsteder.

NB:

På fakturaene fra rundballepressing står det ofte «oppmøte – 800 kr.» Dette skal ikke tas med i beløpet som legges inn i Altinn på avløserutgifter. Dersom det kommer inn en faktura til oss i dokumentkontroll som det kun står: oppmøte, rundballing, plast, så kan ikke denne godkjennes.

Husk at mva. ikke skal med i regnestykket om avløserutgifter eller solgt grovfôr.

RMP- Regionalt miljøprogram

Søknadsperioden er fra 15. september – 15. oktober. Fristen for å søke om RMP-tilskudd er ikke før til høsten, men de fleste tiltakene utføres på våren/sommeren.

Miljøvennlig gjødsling

Stripespreder/nedfeller

For å være berettiget tilskudd, må det være brukt stripespreder eller nedfeller den aktuelle sesongen.

Minner også om at fristen for spredning av husdyrgjødsel med stripespreder/nedfeller er 10. august for de som skal søke tilskudd.

Tilførselsslange

Dere kan søke om tilskudd dersom det blir brukt tilførselsslange ved gjødsling istedenfor

gjødselfogn. Det gis ikke tilskudd kun ved bruk av tilføringslange, man må bruke stripespreder eller nedfeller for å få tilskudd.

Ugjødslet kantsone i eng, mot vassdrag

Dersom en lar minst 4 meter av kantsonen mot vassdrag være ugjødslet kan det søkes RMP-tilskudd. Sonen skal være minst 4 meter bred. Bredden på oppløyd kantsone mot nærmeste vassdrag skal være minst 2 meter, det er et krav for produksjonstilskudd. Søker må ha minst 50 meter kantsone. Dette gjelder tilskuddet for grasdekt sone og kantsone i eng i hele Haugaland vannområde.

[Kart - Vannportalen](#)

SMIL- Spesielle miljøtiltak i jordbruket

Søk før arbeidet settes i gang.

Det ønskes spesielt tiltak for å hindre forurensning og avrenning til vann og vassdrag. Samt tiltak for bevaring av biologisk mangfold, deriblant kystlynghei og tiltak for å bevare pollinerende insekter.

Piggtråd

Det er fortsatt mulig å søke tilskudd for fjerning av piggtråd satt opp før 2010.

Tak/dekke på gjødselkum

Det kan søkes SMIL-midler for å legge tak/dekke på eksisterende gjødselkum som har minst 10 måneders lagerkapasitet.

Drenering

Søk tilskudd før arbeidet settes i gang!

I år som i fjor ønsker statsforvalteren flere søknader for drenering. Har du planer om å drenere? Ta kontakt med kommunen og søk tilskudd, søknaden fylles ut i Altinn.

En kan også få dreneringstilskudd for å drenere på leiejord.

[Landbruksdirektoratet - drenering](#)

Gårdskart

Ved søknad om drenering skal en tegne opp hvor og hvordan en skal drenere på et kart. Bruk gjerne et utklipp av gårdskart til dette. I tilfeller der en lager gjødslingsplan selv kan en også gjerne bruke gårdskart som utgangspunkt. Det er også et godt hjelpemiddel og oppslagsverk i andre sammenhenger, som for eksempel å se om det er kulturminner på en eiendom, kartlagt kystlynghei, markslag m.m. Se «bakgrunnskart» og «andre kartlag» på venstre side for å huke av de alternativene en ønsker skal vise på sitt kart.

[Gå til gårdskart her](#)

Gjerdeplikt og gjerdehold

Gjerdeplikt kan være en utfordring for de som eier en landbrukseiendom. Noen er usikre på hvor de har gjerdeplikt. Det kan finnes opplysninger om gjerdeplikt på Kartverket sine nettsider: [Kartverket - eiendom](#)

Klikk på eiendom. Videre «Se eiendom». Du får opp en søkeportal hvor du skriver kommunenummer- gårds- og bruksnummer: xxxx-xx/x

For å få grunnbok opplysninger må du ha ID-brikke. Det kan også hende at det har vært et jordskifte i området der din eiendom ligger. Eiendommene som er med i et jordskifte får ofte fastsatt hvilke strekninger de er pliktige å holde gjerde for.

På www.domstol.no («Om domstolene» - «Jordskifterettene» - «Innsyn») kan en finne ut om det har vært jordskifte på en eiendom.

Gjerder skal tas ned når de ikke lenger er i bruk. Den som er ansvarlig for et gjerde eller bygning har ansvaret for vedlikehold og nødvendig tilsyn av gjerdet. Slik at dyr ikke utsettes for unødvendig påkjenninger og belastninger, og for å kunne forebygge fare. Det er jordskifteretten som behandler og tar avgjørelser i saker om gjerdekonflikter, ikke kommunen.

En kan lese mer om gjerder og gjerdeplikt på [lovdata](#).

[Grannegjerdeloven](#)

[Lov om dyrevelferd](#) (§ 15.)

Vipe – bøndenes fugl

Vipe er en truet art som trives i våtmarksområder og på dyrket mark, og kommer hit til Haugalandet i starten av april. Karmøy Ringmerkingsgruppe har gjennom en årrekke vært med på å registrere antall hekkende vipere og hekkeresultat i kommunen. Dessverre har antall hekkende par i Tysvær gått dramatisk tilbake de siste tiårene. Mye av eggene og fugleungene går nemlig tapt ved gjødsling av beiteområder og mekanisk innhøsting av fôr. Dette kan vi gjøre noe med!

Hvis du skal gjødsle eller høste inn fôr ber vi deg ta en ekstra kikk før du går i gang. Det er ikke mye som skal til før du har reddet et reir eller to. Du kan f.eks. sette en stor plastbøtte over reirplassen før gjødslingen, og deretter fjerne denne når du er ferdig. Vipene tar ikke skade av dette, og foreldrene kommer tilbake kort tid etterpå. Et annet tips er å markere reirplassen med en lang pinne når graset begynner å bli høyt og slått nærmer seg, slik at du unngår å kjøre slåmaskinen der vipene oppholder seg.

Resultater fra jaktåret 2022

Det ble i 2022 tildelt 513 løyver for jakt på hjort og 135 løyver for jakt på rådyr. Det er felt 415 hjort og 127 rådyr, fellingsprosenten er dermed 81% for hjort og 94% for rådyr. Det ble i år levert færre **Sett-Hjort** skjema sammenlignet med tidligere år. Vi setter pris på om flere husker å sende inn sine observasjoner neste jakt sesong. Det er viktig informasjon som bidrar til en bedre forvaltning av hjortevilt i kommunen.

I 2022 ble det gitt skuddpremie for 90 felte rev, og 18 felte mink.

Endring i eksisterende vald og godkjenning av nye vald

1. mai er fristen for å sende inn søknad om endring i vald eller godkjenning av nytt vald.

[Søknadsskjema for endring og godkjenning av vald](#)

Husk at hvis du ønsker å trekke eiendommen din ut av et godkjent vald må du melde dette skriftlig til valdansvarlig med kopi til kommunen innen 1. april.

Planting etter hogst – skogeiers ansvar og plikter

Alle skogeiere som har gjennomført hogst på sin eiendom plikter å plante dette arealet senest 3 år etter hogst. På god skogsmark er det viktig å komme i gang tidlig for å unngå ekstrakostnader med uønsket konkurranse fra ugras. Planter kan bestilles enten via et skogfirma dersom du ønsker at andre tar seg av plantingene, eller via kommunen dersom du ønsker å plante selv.

Hvis du ønsker å omdisponere hogstarealet til andre formål, f.eks. beite, har du 3 år på å få godkjent og omdisponert hogstarealet.

Tilskudd i skogbruket

Tysvær kommune har svært gode ordninger for tilskudd til skogkultur sammenlignet med andre kommuner. Det gis 50% tilskudd gjennom NMSK ordningen, i tillegg til 30% tilskudd fra det kommunale næringsfondet. Da kan man altså få dekket tilsammen 80% av kostnadene ved for eksempel planting og ungsogpleie.

Er du usikker på hva som bør gjøres i skogen din? Bestilling av planter? Ungskogpleie? Hogst? Ta kontakt med Anna på mail eller telefon om du har spørsmål eller ønsker en befaring!

Psykisk helse i jordbruket

Det er viktig å ta vare på den psykiske helsa så vel som den fysiske. Vi vil tipse om nettsida vi linker til under, «Godtbondevett». Her er det

ulike relevante artikler fra bønder og andre fagfolk som uttaler seg om utfordringer i landbruket. Her finner du også tips til hvordan en kan løse utfordringene en selv eller andre står i. Inne på nettsida er det en knapp som heter **Nyttige sider**, trykker en på denne, får en opp ulike telefonnummer og sider en kan henvende seg til for å få hjelp.

Godtbondevett.no

Vi på landbrukskontoret skal også være behjelpelige.

Diverse frister

1. mars- telledato produksjonstilskudd

1. mars - frist SMIL søknad

15. mars søknadsfrist, del 1 av produksjonstilskudd

1. april: Frist for å melde ifra om utmelding av eiendom i godkjent vald (sendes til valdansvarlig med kopi til kommunen)

1. mai: Frist for å søke godkjenning av vald, bestandsplan eller bestandsplanområde

21. august – frist SMIL-søknad

1. oktober – Telledato produksjonstilskudd

15. oktober- Søknadsfrist, produksjonstilskudd del 2, RMP; OBB.

Personallytt

Mathilde er for tiden i mammapermisjon. Brit Therese er da ny på landbrukskontoret, og er vikar for Mathilde.

Frem til sommeren skal Magnhild hjelpe oss litt, hun har jobbet på landbrukskontoret tidligere.

Innsending av dokumentasjon

Søknader og andre henvendelser skal sendes til post for å sikre at mailen blir besvart og kommer til rett person.

post@tysver.kommune.no

Postadresse:

Tysvær kommune
Pb. 94
5575 Aksdal

Merk mailen med «Landbruk» eller «Skog», og hva det gjelder.

Venter du mail fra oss? Sjekk «søppelpost-mappa», mailen kan ha havnet der

Meldingsblad

Nå kan du lese tidligere versjoner av meldingsbladene på hjemmesiden til Tysvær

[Tidligere meldingsblad finner du her](#)

Kommende møter

14. mars - Seminar- Effektiv massehåndtering på Haugalandet.

Sted: Quality Hotel Maritim, Haugesund.

Klokkeslett 08:30- 15:30.

[Mer informasjon og påmelding til seminar om effektiv massehåndtering](#)

Påmeldingsfristen er 07.mars.

20. mars - Landbrukskonferansen 2023

- landbruket inn i fremtiden.

Sted: IMI Forum, Stavanger.

Klokkeslett: 08:30- 15:30.

Frist for påmelding er 10. mars

[Mer informasjon og påmelding til Landbrukskonferansen 2023](#)

Kontakt Landbrukskontoret:

E-post:

post@tysver.kommune.no

Adelheid Eikje

Fagansvarlig landbruk

Tlf.nr. 47 62 54 36

Bente Helen Bergstøl Norvalls

Landbruksrådgiver

Tlf.nr. 47 61 77 84

Brit Therese Kristiansen

Landbruksrådgiver - vikar

Tlf.nr. 90 71 87 29

Anna Bjørklund Eide

Skog- og viltrådgiver

Tlf.nr. 47 67 68 96

Mathilde Grimsby

Landbruksrådgiver

I permisjon

Vi er tilgjengelig for

telefonsamtaler hver dag

kl. 12:00 - kl. 15:00

Besøk bør avtales på forhånd

